

การพัฒนารูปแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21

DEVELOPMENT OF GUIDANCE ADMINISTRATIVE MODEL IN SCHOOLS UNDER
THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 21

9

อนสุรา บุตรเพ็ง*

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วราโร เฟื่องสวัสดิ์**

ดร.บุญมี ก่อบุญ***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนารูปแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 2) ศึกษาความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ที่พัฒนาขึ้น การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ร่างรูปแบบการบริหารงานแนะแนวและนำรูปแบบไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา ระยะที่ 2 การตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูแนะแนวในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 136 คน โดยการสุ่มตัวอย่าง แบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.50 - 0.91 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.99 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย พบว่า

1. รูปแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ 1) ด้านปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ ประเภทบุคคล/องค์กร ประเภทวิธีการ ประเภทสิ่งอำนวยความสะดวก 2) ด้านกระบวนการ ได้แก่ ภาระงานแนะแนว ประกอบด้วย งานบริการสำรวจนักเรียนเป็นรายบุคคลงานบริการสารสนเทศงานให้คำปรึกษา งานบริการจัดวางตัวบุคคล งานบริการติดตามผล และกระบวนการบริหารงานแนะแนว ประกอบด้วย การวางแผนงานแนะแนว การปฏิบัติงานแนะแนว การติดตามนิเทศประเมินผลและรายงานผลงานแนะแนว การปรับปรุงงานแนะแนว และ 3) ด้านผลผลิต ได้แก่ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนและคุณภาพของผู้เรียนตามที่สถานศึกษากำหนด
2. รูปแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.45)

* นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขานวัตกรรมการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

** คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

*** ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านข้าวก่าย

ABSTRACT

The objectives of this study were 1) to develop guidance administrative model in schools under the Secondary Educational Service Area Office 21; 2) to study the suitability of the guidance administrative model in schools under the Secondary Educational Service Area Office 21, which was developed by the author. The study was conducted in 2 phases. The first phase was the study of relevant principles, theories and existing research studies, the drafting of guidance administrative model and the approval of the model by experts. The second phase was the verification of the author's guidance administrative model in schools under the Secondary Educational Service Area Office 21. The sample group consisted of school administrators and teacher-counselors from schools under the Secondary Educational Service Area Office 21 in the academic year 2014 (B.E. 2557), totally 136. The samples were chosen through multi-stage sampling. The research instrument used in this study was a set of 5 rating scale questionnaire with the discrimination power between 0.50 – 0.91 and overall reliability value at 0.99. Statistics used to conduct a data analysis were percentage, mean ($\bar{X}$) and standard deviation (S.D.)

The results were as follows :

1. Guidance administrative model in schools under the Secondary Educational Service Area Office 21 comprised 3 major factors, namely 1) Support factor, which covered personnel/organization, methods and facilities; 2) Process factor, which could be divided into 2 areas, namely the scope of guidance and guidance administration process. Scope of guidance included individual inventory service, information service, counseling service, placement service and follow-up service. On the other hand, guidance administration process consisted of 4 steps, which were planning, performing, checking (supervision) and, lastly, report and improvement ; 3) Outcome factor, which comprised students' desirable characteristics and quality of students as specified by the institution.

2. In an overall, the suitability of the developed guidance administrative model in schools under the Secondary Educational Service Area Office 21 was at the high level with the mean value ($\bar{X}$) at 4.45.

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มีนโยบายมุ่งเน้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ทั้งในด้านการเมืองและด้านการจัดการศึกษาในท้องถิ่นของตนเองมากขึ้น เน้นการระดมสรรพกำลังทุกส่วนเพื่อการศึกษา เช่น ครอบครัว ชุมชน รัฐ องค์กรเอกชนและสื่อมวลชน ซึ่งจะต้องตระหนักถึงความรับผิดชอบร่วมกันในการจัดการศึกษา ไม่ผลักให้เป็นภาระของรัฐในการจัดการศึกษาเพียงอย่างเดียว เช่นเดียวกับ แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2550 หมวดที่ 3 แนวนโยบายการศึกษาของรัฐ โดยให้สอดคล้องกับนโยบายความจำเป็นเร่งด่วนและทิศทางการพัฒนาการศึกษาของประเทศ แสดงให้เห็นว่าการจัดการศึกษาที่รัฐได้จัดให้ประชาชนนั้น มุ่งหวังที่จะให้บุคคลต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น ผู้ปกครอง หน่วยงานอื่นๆ ในชุมชนและประชาชนในชุมชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานทางการศึกษา เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาที่มุ่งสนองความต้องการของสังคมและเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายทางการศึกษาอย่างแท้จริง (กระทรวงศึกษาธิการ. 2550 : 2-5) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาไว้ว่า ยุทธศาสตร์การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต มุ่งสร้างกระแสสังคมให้การเรียนรู้เป็นหน้าที่ของคนไทยทุกคน มีนิสัยใฝ่รู้ รักการอ่านตั้งแต่วัยเด็ก และส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันของคนต่าง

วัยควบคู่กับการส่งเสริมให้องค์กร กลุ่มบุคคล ชุมชน ประชาชน และสื่อทุกประเภทเป็นแหล่งเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ สื่อสารด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย รวมถึงส่งเสริมการศึกษาทางเลือกที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและสนับสนุนปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559. 2554 : 14) ปัจจุบันเป็นยุคที่สังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งเศรษฐกิจและสังคม เทคโนโลยี ส่งผลกระทบทางตรง และทางอ้อมต่อการดำเนินชีวิตของคนทุกเพศ ทุกช่วงวัยของชีวิต ปัญหาสังคมได้ทวีความซับซ้อน รุนแรงขึ้นทุกขณะ ไม่ว่าจะเป็นปัญหา การมีค่านิยมฟุ้งเฟ้อ การเลียนแบบ การแพร่ระบาดของยาเสพติด การก่ออาชญากรรม การทำแท้ง การฆ่าตัวตายความอ่อนไหวทางจิตใจ ฯลฯ ปัญหาเหล่านี้มีสาเหตุสำคัญ คือ บุคคลไม่รู้จักตนเองและสภาพแวดล้อมดีพอ ขาดทักษะการตัดสินใจแก้ปัญหา และไม่สามารถปรับตัวในสถานการณ์ต่างๆ ได้ ซึ่งจำเป็นที่สถานศึกษาต้องใช้กระบวนการ เน้นแนว เป็นกลไกสำคัญในการป้องกัน ช่วยเหลือ ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนตั้งแต่เยาว์วัย การเน้นแนวเป็นกระบวนการที่มุ่งสร้างเสริมผู้เรียนให้มีคุณภาพเหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตน มีทักษะการดำเนินชีวิต มีคุณลักษณะทางอารมณ์ ศิลธรรม จริยธรรม รู้จักการเรียนรู้เชิง พหุปัญญา รู้จักคิดตัดสินใจแก้ปัญหาในช่วงวิกฤต วางแผนการศึกษาต่อ และพัฒนาตนสู่โลกอาชีพ และการมีงานทำ รวมทั้งดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข (สุรางค์ ไชยสงคราม. 2557 : 15-16) การเน้นแนวมีลักษณะที่ครอบคลุมทั้งการจัดกิจกรรมด้านกระบวนการ ทางจิตวิทยาให้แก่ผู้เรียนทั้งเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม และการจัดบริการเน้นแนว 5 บริการ ซึ่งประกอบด้วย บริการศึกษารวบรวมข้อมูล บริการสารสนเทศ บริการให้คำปรึกษา บริการจัดวางตัวบุคคล และบริการติดตามประเมินผล การบูรณาการเน้นแนวในการเรียนการสอน โดยมีขอบข่ายเน้นแนว 3 ด้าน คือ การเน้นแนวการศึกษา การเน้นแนวอาชีพ และการเน้นแนวส่วนตัวและสังคม จากแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2550 หมวด 3 แผนนโยบายการศึกษาของรัฐ แสดงให้เห็นว่าการจัดการศึกษาที่รัฐได้จัดให้ประชาชนนั้น มุ่งหวังที่จะให้บุคคลต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น ผู้ปกครอง หน่วยงานอื่น ๆ และประชาชนในชุมชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานทางการศึกษา เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาที่มุ่งสนองความต้องการของสังคมและเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายทางการศึกษาอย่างแท้จริง นอกจากนี้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดให้กิจกรรมเน้นแนวเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รู้รักษ์สิ่งแวดล้อม สามารถตัดสินใจแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิตทั้งด้านการเรียนและอาชีพ สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 20) การบริหารงานเน้นแนวมุ่งเน้นที่การพัฒนา และการสร้างภูมิคุ้มกัน ที่มั่นคงโดยการประสานงานจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข โดยมีหลักการว่านักเรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ ดังนั้น ในการบริหารงานเน้นแนว จึงควรจัดให้นักเรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย ครอบคลุมทั้งการป้องกัน ดูแลช่วยเหลือ และส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนทุกคนได้พัฒนาตนเต็มตามศักยภาพ ภาระงานในการบริหารงานเน้นแนว เป็นการบริการที่ให้ความช่วยเหลือนักเรียนประกอบด้วย การบริการศึกษารวบรวมข้อมูล การบริการสารสนเทศ บริการให้คำปรึกษา การบริการจัดวางตัวบุคคล การบริการติดตามและประเมินผล (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2546 : 6) การบริหารงานเน้นแนวของโรงเรียนที่ไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ส่วนใหญ่เพราะยังไม่มี การจัดระบบข้อมูลที่ชัดเจน มีการปฏิบัติงานแต่ขาดการบันทึกไว้เป็นหลักฐาน ขาดเอกสารและขาดการวิเคราะห์ตามข้อมูลที่ไดมา ซึ่งสาเหตุมาจากครู ที่รับผิดชอบงานเน้นแนวไม่มีความรู้ความเข้าใจในการจัดบริการเน้นแนวอย่างเพียงพอและที่สำคัญที่สุด ก็คือผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญของงานเน้นแนวเท่าที่ควร ไม่สนับสนุนหรือติดตามผลการปฏิบัติงานเน้นแนวทำให้ครูที่ทำหน้าที่เน้นแนวขาดกำลังใจในการปฏิบัติงาน (พิศาล ทรัพย์ปราชญ์. 2549 : 2-3)

โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 21 ได้ดำเนินการบริหารงานแนะแนวเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามที่หลักสูตรกำหนด การบริหารงานแนะแนวเป็นงานหนึ่งของกิจกรรมพัฒนานักเรียนมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคุณลักษณะนักเรียน 3 ด้าน คือ พัฒนาด้านตนเอง พัฒนาอาชีพ และพัฒนาสังคม แต่การบริหารจัดการยังประสบปัญหาอุปสรรค เช่น การบริหารงานแนะแนวยังไม่เป็นระบบ ไม่มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของแต่ละฝ่ายให้ชัดเจน ขาดการประสานงานที่ดี ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติที่แตกต่างกัน ไม่มีการกำหนดหลักการ รูปแบบการบริหารงานแนะแนว ไม่มีแผนและโครงสร้างสำหรับดำเนินงานขาดผู้รับผิดชอบการบริหารงานแนะแนวที่มีคุณภาพในโรงเรียนทุกระดับขาดบุคลากรที่มีความรู้เรื่องการบริหารงานแนะแนวโดยตรง ถึงแม้จะมีบ้างแต่ก็มีปริมาณไม่เพียงพอที่จะดูแลนักเรียนอย่างทั่วถึงขาดแคลนอุปกรณ์และเครื่องมือที่จำเป็น เช่น แบบทดสอบทางจิตวิทยา และ ไม่มีการประสานงานกันในการผลิตเอกสาร การสร้างเครื่องมือแลกเปลี่ยนกันใช้ ขาดการประชาสัมพันธ์ ให้ครู ผู้ปกครอง นักเรียนรับรู้และเข้าใจถึงความสำคัญและความจำเป็นในการบริหารงานแนะแนว ขาดการประสานงาน ความร่วมมือ ของแต่ละฝ่าย ทำให้ไม่ทราบความเคลื่อนไหวซึ่งกันและกัน ขาดงบประมาณในการดำเนินงาน เพราะผู้สนับสนุนไม่ทราบถึงความต้องการความจำเป็น ขาดการศึกษาวิจัย งานวิจัยด้านการแนะแนวมีย่านน้อย ทำให้ยากที่จะศึกษาและพัฒนา การดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21, 2555 : 10) จากความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการพัฒนาแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 เพื่อให้การบริหารงานแนะแนวมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นผู้วิจัยซึ่งเป็นรับผิดชอบงานแนะแนวในโรงเรียน และเห็นความสำคัญของงานแนะแนว จึงสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 เพื่อจะได้รูปแบบการบริหารงานแนะแนวที่เหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21
2. เพื่อศึกษาความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการศึกษาการพัฒนาแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ดังนี้

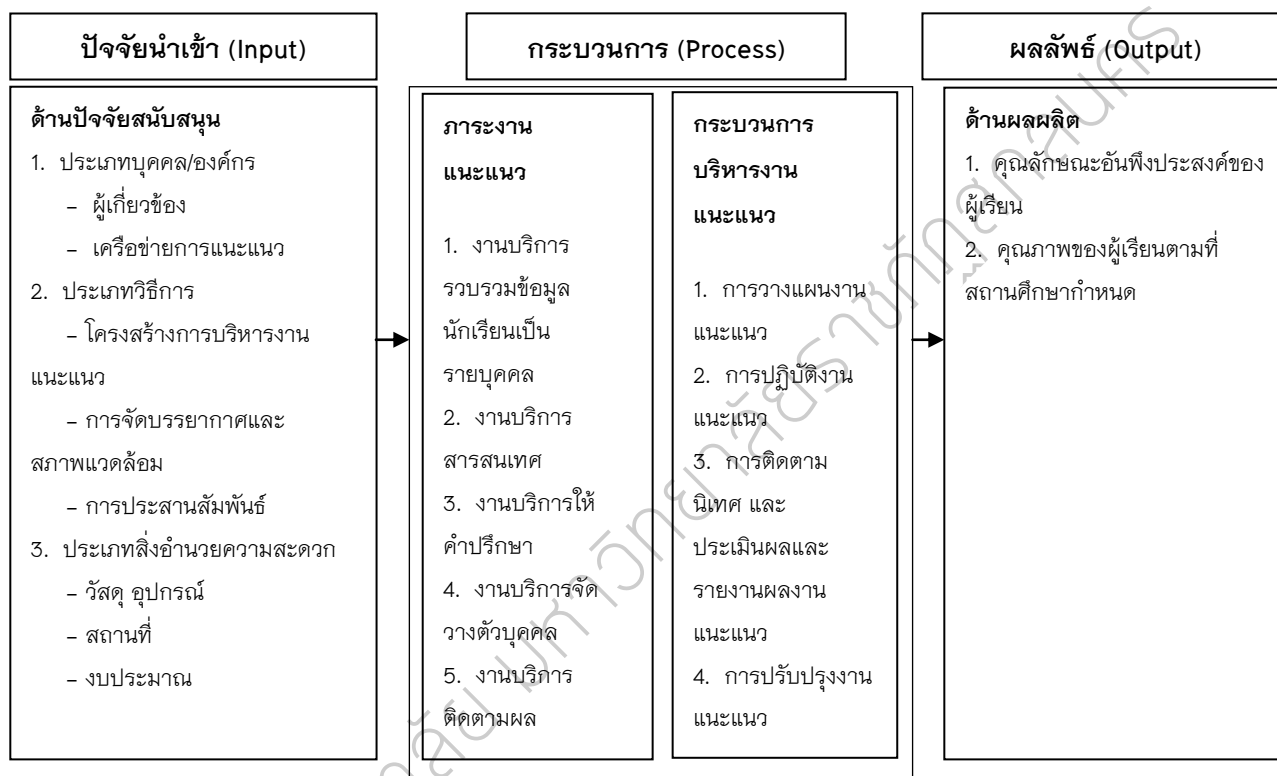
ด้านปัจจัยสนับสนุน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 จ : 27-28) ประกอบด้วย ประเภทบุคคล/องค์กร ประเภทวิธีการ และประเภทสิ่งอำนวยความสะดวก

ด้านกระบวนการ ประกอบด้วย ภาระงานแนะแนวและกระบวนการบริหารงานแนะแนว ภาระงานแนะแนว ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์จากแนวคิดของ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 : 5-6; เรียม ศรีทอง. 2546 : 4-11; สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย. 2546 : 6; ชูลีกร แก้วระยับ. 2548 : 48; เสกชัย อาศัยราช. 2548 : 24-25); นิรมล วิบูลมคง. 2551 : 51) มี 5 งาน ได้แก่ งานบริการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล งานบริการสารสนเทศ งานบริการให้คำปรึกษา งานบริการจัดวางตัวบุคคล และงานบริการติดตามผล กระบวนการบริหารงานแนะแนวตามกรอบแนวคิดของ (กรมวิชาการ. 2544 : 19; กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 : 21; เสาวนีย์ พุดเพราะ. 2548 : 25; จิราพร พานทอง. 2550 : 84-85; ภาติ ขุนนันท.

2553 : 14; ธวัชชัย ชนาชน. 2555 : 59; สมพร วงศ์วิธุน. 2555 : 87-88; Hatch & Stefflre. 1969 : 35-36) มี 4 ชั้น ได้แก่ การวางแผนงานแนะแนว การปฏิบัติงานแนะแนว การติดตาม นิเทศ ประเมินผลและรายงานผลงานแนะแนว และการปรับปรุงงานแนะแนว

ด้านผลผลิต (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 จ : 27-28; (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 14) ประกอบด้วย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน และคุณภาพของผู้เรียนตามที่สถานศึกษากำหนด

จากการศึกษาเบื้องต้น สามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัย ได้ดังภาพประกอบ 1



ภาพประกอบ กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะคือ ระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 และระยะที่ 2 การตรวจสอบความเหมาะสม ของรูปแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูแนะแนวในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 221 คน จาก 56 โรงเรียน เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 56 คน และครูแนะแนว จำนวน 165 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูแนะแนว ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 รวมจำนวน 136 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 : 608) ด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (multi-stage random sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามโดยลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามปลายปิด แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ตำแหน่ง เพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ซึ่งคำถามครอบคลุมเกี่ยวกับการบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารสถานศึกษาและครูแนะแนว ใน 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านปัจจัยปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ ประเภทบุคคล/องค์กร ประเภทวิธีการ ประเภทสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านกระบวนการ ประกอบด้วย ภาระงานแนะแนว 5 งาน ได้แก่ งานบริการสำรวจนักเรียนเป็นรายบุคคล งานบริการสารสนเทศ งานให้คำปรึกษา งานบริการจัดวางตัวบุคคล งานบริการติดตามผล และกระบวนการบริหารงานแนะแนว 4 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผนงานแนะแนว การปฏิบัติงานแนะแนว การติดตามนิเทศประเมินผล และรายงานผลงานแนะแนว การปรับปรุงงานแนะแนว ด้านผลผลิต ได้แก่ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน คุณภาพของผู้เรียนตามที่สถานศึกษากำหนด ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ออกหนังสือถึงผู้บริหาร ครูแนะแนว ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 เพื่อขอความอนุเคราะห์พิจารณาเกี่ยวกับความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานแนะแนว ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21

2. จัดส่งเอกสารและรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองบางส่วน และบางส่วนผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ลงทะเบียน พร้อมแนบซองเปล่าติดดวงตราไปรษณียากร เพื่อส่งคืนผู้วิจัยโดยขอความอนุเคราะห์ ให้ตอบภายในเวลา 1 เดือน

3. นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์ความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานแนะแนว ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

1. ร้อยละ
2. ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)
3. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่รวบรวมได้และตรวจสอบความสมบูรณ์แล้วไปลงรหัสและนำไปวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

2. วิเคราะห์หาร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในการพิจารณา ความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานแนะแนว และใช้การทดสอบเพื่ออ้างอิงค่าเฉลี่ยไปยังกลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของคะแนนความคิดเห็นในรูปแบบแต่ละข้อและต้องมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) อย่างน้อย 3.51

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ผลการพัฒนาแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 รูปแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 มีโครงสร้างที่แสดงความสัมพันธ์เกี่ยวกับองค์ประกอบต่างๆ ในการบริหารงานแนะแนว ซึ่งประกอบด้วย ด้านปัจจัยสนับสนุน ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1.1 ด้านปัจจัยสนับสนุน เป็นปัจจัยที่สนับสนุนให้การดำเนินการแนะแนวนั้นสำเร็จ ซึ่งปัจจัย ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานแนะแนว ประกอบด้วย ประเภทบุคคล/องค์กร ได้แก่ ผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินงานแนะแนว และเครือข่ายการแนะแนว ประเภทวิธีการ ได้แก่ โครงสร้างการบริหารงานแนะแนว การจัดบรรยากาศ และสภาพแวดล้อม และการประสานสัมพันธ์ในการดำเนินงานแนะแนว ส่วนประเภทสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ วัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ และงบประมาณในการดำเนินงานแนะแนว โดยปัจจัยสนับสนุนเป็นสิ่งที่ทำให้การดำเนินงานแนะแนวมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จ

1.2 ด้านกระบวนการ เป็นแนวทางการดำเนินงานแนะแนวอย่างมีขั้นตอน ซึ่งวางไว้อย่างเป็นลำดับ เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งโรงเรียนได้ให้บริการงานแนะแนวตามภาระงาน ทั้ง 5 งาน โดยดำเนินการ 4 ขั้นตอน ซึ่งการบริการงานแนะแนว ประกอบด้วย การบริการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล เป็นการศึกษาสำรวจรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียน เพื่อเป็นข้อมูลในการทำความรู้จักนักเรียนและจะเป็นประโยชน์ต่อการสนับสนุน ช่วยเหลือและคัดกรองนักเรียนเป็นรายบุคคล การบริการสารสนเทศ การรวบรวมและการให้ข้อมูล ข่าวสารความรู้ อันจะช่วยให้นักเรียนได้รับข้อมูลข่าวสารความรู้ที่ตรงกับความต้องการการบริการให้คำปรึกษา การให้ความช่วยเหลือ อันจะช่วยให้นักเรียนสามารถตัดสินใจและเลือกได้อย่างฉลาด ถูกต้องกับสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็น การบริการจัดวางตัวบุคคล เป็นการให้นักเรียนได้ฝึกฝนทักษะในเรื่องที่ตนเองสนใจ และการบริการติดตามผล เป็นการปฏิบัติกรอย่างต่อเนื่องจากการให้บริการต่าง ๆ เพื่อติดตามดูว่านักเรียนมี สิ่งใดที่ต้องปรับปรุง แก้ไข พัฒนา

ส่วนการดำเนินงาน 4 ขั้นตอน ประกอบไปด้วย การวางแผนงานแนะแนว การปฏิบัติของผู้บริหาร และครูที่ปฏิบัติหน้าที่งานแนะแนวเพื่อทำให้การจัดบริการแนะแนวบรรลุเป้าหมาย การปฏิบัติงานแนะแนว เป็นการปฏิบัติของผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติหน้าที่งานแนะแนวให้เป็นไปตามแผน การติดตาม นิเทศ ประเมินผลและรายงานผลงานแนะแนว การปฏิบัติงานของผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติหน้าที่งานแนะแนวในการตรวจสอบการบรรลุเป้าหมายของบริการแนะแนว และการปรับปรุงงานแนะแนว การปฏิบัติของผู้บริหาร และครูที่ปฏิบัติหน้าที่งานแนะแนว มาปรับปรุงแก้ไขให้งานแนะแนว ด้วยการนำผลการติดตามมาปรับปรุงแก้ไขให้งานแนะแนวเกิดความสมบูรณ์บรรลุเป้าหมาย

1.3 ด้านผลผลิตผลที่เกิดจากการดำเนินงานตามกระบวนการแนะแนวซึ่ง ได้แก่ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน เป็นลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน และคุณภาพของผู้เรียนตามที่สถานศึกษากำหนด การดำเนินกิจกรรมและภารกิจต่างๆ ทั้งด้านวิชาการ การบริการ/การจัดการ ตามที่สถานศึกษากำหนดไว้

2. ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21

2.1 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในแต่ละด้านของรูปแบบการบริหารงาน เน้นแนวในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 21 พบว่า ภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และจากทั้งหมด 3 ด้าน สามารถเรียงลำดับความเหมาะสมแต่ละด้านของรูปแบบการบริหารงานเน้นแนวจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านผลผลิต ด้านปัจจัยสนับสนุน และด้านกระบวนการ สำหรับผลการวิเคราะห์ข้อมูล รายด้านมีรายละเอียด ดังนี้

2.1.1 ด้านปัจจัยสนับสนุน ประกอบด้วย

2.1.1.1 ประเภทบุคคล/องค์กร โดยรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมาก เมื่อพิจารณา เป็นรายชื่อ พบว่า เกือบทุกข้ออยู่ในระดับเหมาะสมมาก ยกเว้น เรื่อง การกำหนดบทบาทของครูผู้รับผิดชอบงานเน้นและส่งเสริมให้บุคลากร ในสถานศึกษาทุกคนมีบทบาทหรือมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานเน้น อยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด

2.1.1.2 ประเภทวิธีการ โดยรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า เกือบทุกข้ออยู่ในระดับเหมาะสมมาก ยกเว้น เรื่อง การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ภายในสถานศึกษาให้พร้อมต่อการจัดกิจกรรมเน้น อยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด

2.1.1.3 ประเภทสิ่งอำนวยความสะดวก โดยรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมาก เมื่อพิจารณา เป็นรายชื่อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับเหมาะสมมาก

2.1.2 ด้านกระบวนการ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูเน้นแนวมีความคิดเห็นต่อด้านกระบวนการของรูปแบบการบริหารงานเน้นแนวในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 โดยรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมาก เมื่อพิจารณาตามภาระงานเน้นแนวเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยเป็น ดังนี้

2.1.2.1 งานบริการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล ผู้บริหารสถานศึกษา และครูเน้นแนว มีความคิดเห็นต่อด้านกระบวนการ งานบริการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลของรูปแบบการบริหารงานเน้นแนวในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 โดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับเหมาะสมมาก และเมื่อพิจารณาเป็นขั้นเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยเป็นดังนี้ ขั้นที่ 2 การปฏิบัติงานเน้น อยู่ในระดับเหมาะสมมาก ขั้นที่ 1 การวางแผนงานเน้น อยู่ในระดับเหมาะสมมาก ขั้นที่ 3 การติดตาม นิเทศ ประเมินผล และรายงานผลงานเน้น และขั้นที่ 4 การปรับปรุงงานเน้น อยู่ในระดับเหมาะสมมาก ตามลำดับ

2.1.2.2 งานบริการสารสนเทศ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูเน้นแนวมีความคิดเห็น ต่อด้านกระบวนการ งานบริการสารสนเทศของรูปแบบการบริหารงานเน้นแนวในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 โดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับเหมาะสมมาก และเมื่อพิจารณาเป็นขั้นเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยเป็นดังนี้ ขั้นที่ 2 การปฏิบัติงานเน้น อยู่ในระดับเหมาะสมมาก ขั้นที่ 1 การวางแผนงานเน้น อยู่ในระดับเหมาะสมมาก และขั้นที่ 3 การติดตาม นิเทศ ประเมินผล และรายงานผลงาน เน้น อยู่ในระดับเหมาะสมมาก และขั้นที่ 4 การปรับปรุงงานเน้น อยู่ในระดับเหมาะสมมาก ตามลำดับ

2.1.2.3 งานบริการให้คำปรึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และครูเน้นแนวมีความคิดเห็น ต่อด้านกระบวนการ งานบริการให้คำปรึกษาของรูปแบบการบริหารงานเน้นแนวในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 โดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับเหมาะสมมาก และเมื่อพิจารณาเป็นขั้นเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยเป็นดังนี้ ขั้นที่ 4 การปรับปรุงงานเน้น อยู่ในระดับเหมาะสมมาก ขั้นที่ 1 การวางแผนงานเน้น อยู่ในระดับเหมาะสมมาก ขั้นที่ 2 การปฏิบัติงานเน้น อยู่ในระดับเหมาะสมมาก และขั้นที่ 3 การติดตาม นิเทศ ประเมินผลและรายงานผลงานเน้น อยู่ในระดับเหมาะสมมาก ตามลำดับ

2.1.2.4 งานบริการจัดวางตัวบุคคล ผู้บริหารสถานศึกษา และครูแนะแนวมีความคิดเห็นต่อด้านกระบวนการ งานบริการจัดวางตัวบุคคลของรูปแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 โดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับเหมาะสมมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายชั้นเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยเป็นดังนี้ ชั้นที่ 2 การปฏิบัติงานแนะแนว อยู่ในระดับเหมาะสมมาก ชั้นที่ 4 การปรับปรุงงานแนะแนว อยู่ในระดับเหมาะสมมาก ชั้นที่ 1 การวางแผนงานแนะแนว อยู่ในระดับเหมาะสมมาก และชั้นที่ 3 การติดตาม นิเทศ ประเมินผลและรายงานผลงานแนะแนว อยู่ในระดับเหมาะสมมาก ตามลำดับ

2.1.2.5 งานบริการติดตามผล ผู้บริหารสถานศึกษา และครูแนะแนวมีความคิดเห็น ต่อด้านกระบวนการ งานบริการติดตามผลของรูปแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 โดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับเหมาะสมมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายชั้นเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยเป็นดังนี้ ชั้นที่ 3 การติดตาม นิเทศ ประเมินผล และรายงานผลงานแนะแนว อยู่ในระดับเหมาะสมมาก ชั้นที่ 4 การปรับปรุงงานแนะแนว อยู่ในระดับเหมาะสมมาก ชั้นที่ 2 การปฏิบัติงานแนะแนว อยู่ในระดับเหมาะสมมาก และชั้นที่ 1 การวางแผนงานแนะแนว อยู่ในระดับเหมาะสมมาก ตามลำดับ

2.1.3 ด้านผลผลิต ประกอบด้วย

2.1.3.1 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน เมื่อพิจารณาความเหมาะสมรายข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ 1) มีความมุ่งมั่นในการทำงาน และซื่อสัตย์สุจริต 2) มีจิตสำนึกรับผิดชอบตนเอง ครอบคลุม สังคม และประเทศชาติ 3) มีค่านิยม มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริตและมีความ 4) สามารถพัฒนาบุคลิกภาพและปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข 5) มีวินัย มีคุณธรรม จริยธรรม และใฝ่เรียนรู้ และ 6) รักและเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น ตามลำดับ

2.1.3.2 คุณภาพของผู้เรียนตามที่สถานศึกษากำหนด โดยรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลจากการศึกษาพัฒนารูปแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 พบว่า สามารถนำรูปแบบไปใช้ในโรงเรียนได้ทั้ง 3 ด้าน จำนวน 105 รายการ ได้แก่ ด้านปัจจัยสนับสนุน ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต โดยดำเนินงานแนะแนวตามภาระงานทั้ง 5 งาน ควบคู่กับกระบวนการบริหารงานแนะแนว เพื่อจะได้มีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายที่วางไว้

1.2 ควรมีการนำรูปแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ไปใช้ในโรงเรียนอย่างต่อเนื่องและจริงจังโดยมีการนิเทศติดตามผลการปฏิบัติงานแนะแนวอย่างสม่ำเสมอ และเน้นทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องให้มีส่วนร่วม

1.3 โรงเรียนควรให้ความสำคัญและกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานแนะแนวให้ชัดเจน และพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจ มีความมั่นใจในการปฏิบัติงาน และพัฒนารูปแบบการบริหารงานแนะแนว แบบมีส่วนร่วมแบบอย่างยั่งยืน โดยเน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลตามศักยภาพให้สามารถตัดสินใจด้วยตนเองในการดำรงชีวิตและอยู่ร่วมในสังคมได้อย่างมีความสุข

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานแนะแนว ด้านการให้คำปรึกษาแก่นักเรียน โดยเฉพาะนักเรียน กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มที่มีปัญหา โดยการจัดทำการศึกษาวิจัยกรณีเพื่อพัฒนาให้ครูที่ปรึกษาได้รู้ถึงปัญหาและหาวิธีป้องกันแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น

2.2 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการดำเนินงานแนะแนว โดยการใช้ระบบสารสนเทศ เข้ามาช่วยในการพัฒนาระบบงานแนะแนว ด้านบริการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลในโรงเรียนขนาดใหญ่ เนื่องจากมีนักเรียนเป็นจำนวนมาก เพื่อช่วยบุคลากรในโรงเรียน สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้อย่างละเอียดครบถ้วนสมบูรณ์

2.3 ควรมีการส่งเสริมให้มีการวิจัยเชิงพัฒนารูปแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ทั้งขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ เพื่อให้ได้รูปแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียน ที่สามารถนำไปใช้ให้มีความเหมาะสมต่อไป

2.4 ควรทำวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษารูปแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียน ที่ประสบผลสำเร็จและเป็นที่ยอมรับ สามารถเป็นแบบอย่างในการปรับใช้กับโรงเรียนอื่น ๆ ได้

2.5 ควรมีการส่งเสริมให้มีการวิจัยเชิงพัฒนารูปแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพื่อนำข้อค้นพบที่ได้มาเปรียบเทียบกับมีความเหมือนหรือแตกต่าง กับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอย่างไร เพื่อเป็นเครื่องยืนยันซึ่งจะทำให้ข้อค้นพบที่ได้มีความน่าเชื่อถือมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. คู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.), 2544.
- กระทรวงศึกษาธิการ. การกำหนดวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ของการแนะแนวมิติใหม่. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ, 2545.
- _____. มาตรฐานการแนะแนว. กรุงเทพฯ : กระทรวงฯ, 2546.
- _____. การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ, 2550.
- _____. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ, 2551.
- จิราพร พานทอง. บทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารงานแนะแนวโรงเรียนที่มีการจัดการศึกษา 3 ช่วงชั้น สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, 2550.
- ชูลีกร แก้วระยับ. พฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานแนะแนวในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุททาสคร. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2548.
- ธวัชชัย ชนาชน. การศึกษาการพัฒนารูปแบบการบริหารงานแนะแนวแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนวัดรางจระเข้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การการศึกษาศรีอยุธยา เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม.พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, 2555.
- นิรมล วิบูลมมงคล. พฤติกรรมกรณีพิเศษของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานแนะแนวของครูโรงเรียน สังกัดเทศบาล. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2551.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. การนิเทศการสอน. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ, 2546.

พิศาล ทรัพย์ปราชน. การพัฒนาแนวทางของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก.

วิทยานิพนธ์ ค.ม. พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, 2549.

ภาติ ชุนนนท. การศึกษาแนวทางการบริหารงานแนะแนวโดยการสร้างเครือข่ายของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, 2553.

เรียม ศรีทอง. ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อและการปฏิบัติทางศาสนากับความผาสุก เชิงองค์รวมในผู้รัก

และคุณสมรสในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2546.

เตกชัย อาศัยราช. การบริหารงานแนะแนวของโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์.

วิทยานิพนธ์ ค.ม. เพชรบูรณ์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์, 2548.

สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย. เอกสารประกอบการอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตรเทคนิคการแนะแนวและการให้

คำปรึกษาเบื้องต้นสำหรับครูอาจารย์ที่ปรึกษา (3 Program). กรุงเทพฯ : ชันพรี้นติ้ง, 2546.

สุรางค์ ไชยสงคราม. การบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

บุรีรัมย์ เขต 4. วิทยานิพนธ์ ค.ม.บุรีรัมย์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, 2557.

สมพร วงศ์วิธูณ. การบริหารงานแนะแนว โดยใช้วงจรเดมมิ่ง (PDCA) ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2. สารนิพนธ์ กศ.ม. พะเยา : มหาวิทยาลัยพะเยา, 2555.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21. การนิเทศการสอนเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาโรงเรียน

ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21. หนองคาย : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษา เขต 21, 2555.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11

พ.ศ. 2555-2559. กรุงเทพฯ : อักษรไทย, 2554.

เสาวนีย์ พุดเพระ. การพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวโรงเรียนบ้านหนองหญ้าร้างกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาชัยภูมิ เขต 1. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2548.

Krejcie, R.V. and Morgan, D.W. (1970). "Determining Sample Size for Research Activities." Journal of Education and

Psychological Measurement. 30(3) :607-610.

Hatch, R.N. & Steffire, B. Administration of Guidance Service. Englewood Cliffs, NJ : Prentice Hall, 1969.

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี